

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

SIRBİSTAN'DA BULUNAN TOPLU MEZAR ÜZERİNE

Erhan TÜRBEDAR

Blog No: 71
13.05.2010

Erhan Türbedar,

TEPAV Dış Politika Analisti

Yeni Balkan,

14 Mayıs 2010 Sırp savaş suçları savcısı Vladimir Vukçeviç, içinde yaklaşık 250 Kosovalı Arnavutun cesedinin bulunduğu tahmin edilen bir toplu mezarı, Sırbistanın güneyindeki Raşka kenti yakınlarında tespit ettiklerini açıkladı. 10 Mayıs 2010 tarihli açıklamasında Vukçeviç, toplu mezarı Kosovada görev yapan Avrupa Birliği misyonu EULEXin yardımıyla bulduklarını ve yakında cesetleri çıkarma işlemlerine başlayacaklarını duyurdu.

Sırbistanın geçmişinin karanlık safhalarından kaçmaya çalışmadığını bir kez daha ispatladıklarını belirten savcı, Belgradın tüm suçların faillerini adalet önüne çıkarmaya hazır olduğunu gösterdiğini söyledi. 1990lı yıllarda eski Yugoslavya coğrafyasında yaşanan savaşlarla birlikte etnik temizlik kavramının kullanımı uluslararası yaygınlık kazandı. Büyük devletler kurma hayalleriyle bölgede yürütülen savaşlarda insanlığa karşı değişik suçlar işlendi. Bunun neticesi olarak Balkan ülkelerinde mülteci sorunu günümüzde bile sürüyor, toplu mezarlar ise açılmaya devam ediyor. 1999daki Kosova savaşı, Balkanlarda yeni bir göç dalgasına yol açmıştı. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin verilerine göre, 1999 yılında yaklaşık 900 bin Kosovalı Arnavut Arnavutluk, Makedonya ve Karadağa göçe zorlandı. 1998 ve 1999 yıllarında Kosovada öldürülenlerin sayısı hakkında yapılan tahminler ise 10 bini aşıyor. Günümüzde 1.400 kadar Arnavut ve 450ye yakın Sırp Kosovada kayıp olarak gözükmeye devam ediyor. 420 cesedin üzerinde kimliklerin belirlenmesi çalışmaları sürdürülüyor. Belgradda bulunan İnsancıl Hukuk Vakfının başkanı

Nataşa Kandiçe göre, Kosovanın yaklaşık 20 bölgesinde savaş suçları işlendi.

Kosovada öldürülen Arnavutlardan bir kısmının cesetleri ise Sırp polisi ve ordusu tarafından Sırbistana nakledildi. Kuşkusuz cesetleri bu şekilde Sırbistana taşıyarak, Sırbistanın eski Slobodan Miloşeviç yönetimi savaş suçu izlerini gizlemeye çalışıyordu. Dahası, Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanan Miloşeviç, Temmuz 2001deki ilk duruşmasında, Kosovada öldürülen sivillerden dolayı NATOnun sorumlu olduğunu söylüyordu. Oysa Sırbistanda bulunan toplu mezarlar, Miloşeviç yönetiminin devlet eliyle cinayet işlediği gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Sırbistanın Raşka kenti yakınlarında bulunduğu açıklanan yeni toplu mezar, Ekim 2000de Belgradda gerçekleşen rejim değişikliğinden bu yana Sırbistanın açıkladığı altıncı toplu mezardır. Bunların üçü Sırbistanda, diğer üçü de Kosovada bulunmuştur. Bu altı toplu mezar içinden en büyük olanı, Belgradın yakınlarında bulunan ve içinden Kosovalı Arnavutlara ait 700e yakın cesedin çıkarıldığı toplu mezardı.

Medya kaynaklarında yer alan bilgilere göre, en son bulunan Raşkadaki toplu mezarı gizlemeyi çalışanlar, yarısının üzerinde bir kamu binası inşa etti, diğer yarısını ise betonla kapladı. Sırbistanda savaş suçları sadece bu ve benzer yöntemlerle örtbas edilmeye çalışılmadı. Ülkedeki siyasi değişim esansında Sırbistan istihbarat teşkilatının çok sayıda önemli belgeyi yok ettiği de biliniyor. İşte bu sebeplerden dolayı açılan toplu mezarlar hem adaletin sağlanması açısından önemli deliler sağlıyor, hem de gelecek nesil tarihçilere geçmişle ilgili önemli vesikalar bırakıyor. Kuşkusuz, toplu mezarlardan kayıpların çıkarılması, mutlulukları elinden alınan ailelerin acılarının kısmen dahi olsa dinmesine yardımcı oluyor. Sırbistanda bulunan en son toplu mezar, 1999 yılındaki Kosova savaşında nelerin yaşandığı hakkındaki gerçekleri bir kez daha hatırlatacaktır.

Bu mezarın açılmasıyla birlikte Sırp halkı Sırbistanın 1999 yılında durup dururken NATO tarafından bombalanmadığını, Kosovanın Sırbistandan zorla koparılmadığını ve Kosovanın keyfi sebeplerden dolayı bağımsızlığını ilan etmediğini anlama fırsatını bir kez daha elde edecektir. Gerçeklere inanmak isteyenler, Kosovada temel insan haklarının ihlal edildiğini ve Sırp silahlı kuvvetlerinin Kosova halkı üzerinde aşırı güç uyguladığını bir kez daha görebilecektir. Kuşkusuz, Kosovanın bağımsızlık ilanının uluslararası hukuka uygunluğu konusunda bu yılın sonuna doğru hukuki kanaat açıklaması beklenen Uluslararası Adalet Divanının yargıçlarının bir kısmı da, bulunan yeni toplu mezardan etkilenebilecektir.

About the author:

To cite this article: Erhan TÜRBEDAR. 2026. "SIRBİSTAN □□□ BULUNAN TOPLU MEZAR ÜZERİNE." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2010 / 71. May 13. Accessed November 14, 2026. https://avimbulten.org/Blog/SIRBISTAN-DA-BULUNAN-TOPLU-MEZAR-UZERINE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır